

Чланак Лари Батлера, првог замјеника високог представника: “Добра политика наспрам злоупотребе повјерења”

Један дио мог посла у својству првог замјеника високог представника јесте да, заједно са мојим босанскохерцеговачким и међународним колегама, радим на пружању подршке економском развоју Босне и Херцеговине.

Сиромаштво и незапосленост производе криминал и нестабилност. Мир у Босни и Херцеговини зависи од просперитета. Приходи владе, који су неопходни како би се подржале растуће потребе за социјалном помоћи, су такође условљени просперитетом.

У протеклих годину и по дана колико сам овдје, имао сам прилику да се увјерим у скроман степен економског развоја, који ипак нема ништа заједничког са одрживим развојем који је потребан како би се ова земља извукла из сиромаштва и обезбиједила јавне приходе за обнову школа, болница, и како би пензионерима обезбиједила достојанствен живот у трећем животном добу.

Ипак, двоцифрена развојна стопа није никаква илузија.

Друге земље, од којих су неке ваши сусједи, су показале како се таква стопа развоја може остварити.

Те друге земље, од којих су неке свој развојни пут започеле у околностима које нису нимало обећавале баш као што је то био случај у послеријатној Босни и Херцеговини, су “ускочиле на покретне степенице” и успјеле постићи економски моментум који

им сваке године омогућава огромне помаке у просперитету.

Искуство ових земаља показује да разлика између просперитета и сиромаштва није културолошка, тј. да не зависи од тога колико вриједно људи раде. Неки од најсиромашнијих људи на планети су највриједнији, док неки од најпросперитетнијих људи на планети користе тај просперитет како би смањили број својих радних сати. То не зависи ни од природних ресурса – економски успјешне земље као што су Сингапур и Хонг Конг немају никаквих природних ресурса. Финска је брдовита, шумовита и под снијежним покривачем у периоду од шест мјесеци, а и даље је једна од најбогатијих земаља у Европи. Још један примјер је и Ирска.

Разлика између просперитета и сиромаштва је разлика између доброг и ужасног пословног окружења.

Ако је ваша земља мјесто гдје банке имају капитал и повјерење да кредитирају предузетнике, гдје регистровање предузећа није бирократска ноћна мора, гдје су порези одређени по разумној стопи и гдје је на снази ефикасан систем за њихово прикупљање, онда постоји велика вјероватноћа да је ваша земља прилично просперитетно мјесто за живот и рад.

Унапређење пословног окружења у БиХ је једини начин да се отворе нова радна мјеста, да се смањи сиромаштво, да се води борба против криминала, и да се коначно стане у крај бројним неприликама са којима се људи ове земље, који ионако живе у тешкој ситуацији, суочавају свакодневно.

Ипак, већина читалаца је упозната с тим колико је тешко било удобровољити босанскохерцеговачке политичаре, убиједити их, а затим тражити од њих и инсистирати да предузму најосновније кораке како би унаприједили пословно окружење.

С обзиром да је напредак у овој сфери био скроман, тако је и економски развој исто тако био скроман.

Сви грађани су морали да трпе посљедице оваквог стања. Међу

тим грађанима су борци и њихове породице који се морају помирити, понекад под тешким околностима које доноси губитак или инвалидитет, са ограничењима у социјалним и јавним услугама која су постала свакодневница за све људе у Босни и Херцеговини.

Требало би да наведем да сам из прве руке доживио изазове са којима се суочавају ратни ветерани и њихове породице. Мој отац је служио својој земљи у Кореји и Вијетнаму, док је његов брат у Другом свјетском рату био на Пацифику. Обојица су платили највећу цијену за одбрану слободе својих земљака и земљакиња.

Предлагачи федералног Закона о демобилисаним браниоцима и члановима њихових породица тврде да се боре за заштиту интереса ове групе грађана.

Међутим, они дају обећања која се не могу испунити. Мислим да је Босанцима и Херцеговцима доста празних обећања и политичара који мисле да могу обмањивати људе сво вријеме.

Као што су нагласили Свјетска банка, Међународни монетарни фонд и Европска комисија, заједно са осталим обавезама, усвајање овог закона би значило да би укупна годишња издвајања за борце и породице погинулих бораца износила око половину федералног буџета.

У том случају не би преостало довољно средстава да се финансирају остале јавне услуге, као што су школе, пензије, болнице и полиција.

Рачуница је јасна и она указује на то да, колико год ми то жељели, новца за све једноставно нема.

Једини начин на који се услови за борце могу побољшати јесте да се побољшају услови за све грађане. Једини начин да се повећају издвајања за борце јесте да се повећају јавни приходи – а једини начин да се то уради јесте да се унаприједи пословно окружење како би предузећа која остварују профит плаћала разумне порезе. Међународна финансијска заједница је

већ примијетила да политичари обећавају платити новцем који не постоји. Кредитни рејтинг Босне и Херцеговине је недавно опао као резултат ових обећања, што се негативно одражава на инвестиције, радна мјеста и приходе од пореза.

Усвајање закона, који ће БиХ учинити повољним мјестом за пословање и који ће допринијети отварању нових предузећа и нових радних мјеста, јесте добра политика.

Давање обећања борцима која се не могу испунити седам дана прије одржавања избора није добра политика, већ злоупотреба повјерења.

Лари Батлер је први замјеник високог представника међународне заједнице за Босну и Херцеговину.